

Aandacht voor cognitief talent: drie voorbeelden

Talentontwikkeling! Dat is waar het in onderwijs om draait. Steeds meer scholen besteden specifiek aandacht aan cognitief talent. We portretteren drie VBS-scholen waar (hoog) begaafde leerlingen extra aandacht krijgen. De gemeenschappelijke noemer van alle geïnterviewden is hun drang om passend onderwijs te organiseren voor deze leerlingen. Passend onderwijs vol extra uitdaging voor de eigen leerstijl van deze leerlingen.

Tekst
Akke Tick

Cartoon
Saltooo

www.brinkschool.nl
www.happykids.school
www.bs-kronenburgh.nl

#1 Aparte groep in reguliere school G.J van den Brinkschool

Sinds september 2019 heeft de G.J. Van den Brinkschool in Wageningen een groep 5-8. Het is een klas die een voltijds aanbod voor hoogbegaafde leerlingen krijgt, met een versneld, verdiept en verrijkt curriculum. Alice Haak, directeur-bestuurder, 'Wij hebben vier leerstromen. Basis, verdiept, intensief en zeer verdiept (de plusstroom). Deze leerlingen zitten in een reguliere klas. Daarnaast is er de groep 5-8 voor (hoog)begaafde leerlingen.'

Er komen leerlingen van binnen en buiten de school naar deze groep. De groep telt maximaal 22 leerlingen en wordt in die zin als een 'reguliere' groep beschouwd. Haak: 'Er vindt een intake plaats waarbij we aangeven dat er enkel plaats is voor leerlingen zonder comorbiditeit. We kijken bij aanname wel naar het IQ (>130) maar zijn zeker niet stringent. Je kijkt naar de onderwijsbehoefte.'

'De meeste van onze leerlingen in deze klas hebben in hun onderwijsloopbaan een beschadiging opgelopen. We proberen dit naar boven te krijgen uit de resultaten van capaciteitenonderzoek, een vragenlijst en observatie tijdens het intake gesprek op school. De gekwetstheid uit zich in depressie, faalangst en frustratie door onbegrepen te zijn.' De kwetsuren laten Haak niet onberoerd. 'We zijn er in onze school dan ook op gebrand vroegtijdig te signaleren. Onze leerkrachten houden onderpresteren scherp in

de gaten. Ook zetten we in op een warm-pedagogisch klimaat. Voorkomen is beter dan genezen. Passend onderwijs voor ieder kind is en blijft onze drijfveer, zonder een extra financiële bijdrage van de ouders.'

#2 School met voltijds hoogbegaafdenonderwijs

HAPPY KIDS is een startende VBS-school met een eigen onderwijsconcept. Directeur Sella van de Griend is de bezielende oprichtster: 'Onze school biedt vernieuwend onderwijs en hoogbegaafdheidsonderwijs voor kinderen die nieuwsgierig en leergierig zijn. Het leuk vinden te experimenteren, onderzoeken, uitvinden en presenteren vinden wij belangrijk. Tegelijkertijd vragen we van deze leerlingen dat ze zelfstandig willen en kunnen werken.' Binnen de school is differentiatie ver doorgevoerd. 'Natuurlijk hebben de leerlingen aan de eindstreep het curriculum. In de weg erheen compacten en verrijken we. We werken daarbij groeps- en vakoverstijgend en we hechten waarde aan een betekenisvolle context. Bij het leren zijn de kenmerken van hoogbegaafdheid zoals associatief vermogen, logica, creativiteit en autonomie het uitgangspunt.'

De school draait dankzij de inzet van vele vrijwilligers en de betrokkenheid van directeur, leraren en ouders. Van de Griend: 'We hebben een heel groot netwerk opgebouwd waar onze leerlingen de vruchten van plukken. Ook ikzelf steek er heel wat extra uren in. Als je ziet dat sommige

hoogbegaafde kinderen zo in de knel zijn geraakt en hier weer openbloeien, daar kan geen euro tegenop. De leerlingen voelen zich hier gezien, begrepen en doen weer mee. Met onze nieuwe locatie kunnen we echt gaan bouwen aan een plek waar leerlingen zichzelf kunnen zijn of zoals een moeder zei: 'Mijn zoon is weer zijn enthousiaste zelf.' Wat trouwens niet wil zeggen dat alles happy is: doorzetten en tegen je grenzen aanlopen gebeurt hier ook. Uiteindelijk gaat het om persoonlijk leiderschap.'

#3 Aparte stroming in BS Kronenburgh

BS Kronenburgh in Rijswijk wil leerlingen samen met hun ouders voorbereiden op een functioneren binnen een moderne internationale ondernemende samenleving. Directeur Ingeborg de Wolff: 'Dit vraagt dat elke leerling leert leven, leren en denken met een positief zelfbeeld. Aandacht voor de specifieke leervragen van meer- en hoogbegaafde leerlingen hoort hier vanzelfsprekend bij. Deze groep leerlingen leert anders en heeft ook behoefte aan peers. Tegelijkertijd zijn ze net zo verschillend als andere leerlingen. De hoogbegaafde leerling bestaat niet.' Bij Kronenburgh is er naast een internationale stroom, een stroom van groep 1 tot en met 8 voor (hoog)begaafde leerlingen.

De school kijkt zorgvuldig of het onderwijs bij de leerling past en andersom. De Wolff: 'We kijken heel nauw naar eventueel eerdere rapporten en we hebben een lange intake. Ook draaien we proef om om te bepalen of onze school de beste plek is.' We bieden verdiepende en verbredende leerstof met gespecialiseerde begeleiding. We kijken niet alleen naar een IQ van 120 of hoger maar ook naar andere hoogbegaafdheidskenmerken en het ontbreken van gedragsproblematiek. Onze expertise ligt namelijk op meer- en hoogbegaafdheid en niet op gedragsproblematiek.'

De school heeft haar eigen Kronenburgh Academie waar ze structureel kennis en ervaring deelt. 'Ook volgen we de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van onderwijs aan deze groep leerlingen. We hebben pas een kleine projectsubsidie ontvangen voor onderzoek naar 145+ leerlingen. 'We zien dat onderwijs voor

deze leerlingen een grote zoektocht is. We zouden ze graag beter bedienen. Vandaar het door ons geïnitieerde onderzoek.'

Het is niet eenvoudig de broodnodige kleine groepen en extra vakdocenten voor deze groep uit de reguliere bekostiging te betalen. Bij sommige scholen wordt dan ook een vrijwillige ouderbijdrage gevraagd. 🌟

Op elke school een aanbod voor hoogbegaafde leerlingen

Een Kamermeerderheid wil de ondersteuning aan hoogbegaafde leerlingen opnemen in de landelijke basisnorm voor passend onderwijs. De Tweede Kamer wil er zo voor zorgen dat iedere school een ondersteuningsaanbod heeft voor hoogbegaafde leerlingen, zonder dat daarvoor extra kosten in rekening worden gebracht. VBS vindt het goed dat hiermee wordt bevestigd dat onderwijs aan hoogbegaafden ook passend onderwijs is. Wij houden je op de hoogte van de ontwikkelingen via onze media.

Algemene tips voor onderwijs aan (hoog)begaafde leerlingen:

- Zorg voor draagvlak in het team
- Trek de juiste (gespecialiseerde) leraren aan
- Gebruik de principes van passend onderwijs
- Zie de verschillen tussen hoogbegaafde leerlingen